

Hangosító szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményei

I. A szakképesítés Országos Képzési Jegyzékben szereplő adatai

1. A szakképesítés azonosító száma: 34 7882 01
Szakképesítések köre: A
2. A szakképesítés megnevezése: Hangosító
Szakmacsoport: 6

II. A szakképesítés munkaterülete

1. A szakképesítéssel legjellemzőbben betölthető munkakör
2. A munkaterület rövid, jellemző leírása
A hangosító feladata a színházak, zenekarok és kulturális létesítmények mesterséges hangosítása, hangeffektek bejátszása, valamint tér és személyek kihangosítása mikroportok segítségével.
Elhelyezi, felszereli, üzembe helyezi, üzemelteti és karbantartja a különböző hangtechnikai berendezéseket.
3. A szakképesítéssel rokon szakképesítések

III. A szakképesítés szakmai követelményei

A foglalkozás gyakorlása során előforduló legfontosabb feladatcsoportok, feladatok:

- hangtechnikai berendezések, mikroportok, hangszórók telepítése és működtetése, valamint karbantartása,
- erősáramú és villanyszerelési munkálatok elvégzése,
- a hangosítás színháztechnikai és művészettörténeti ismereteken alapuló kivitelezése,
- a tűz- és munkavédelmi, valamint biztonságtechnikai előírások alkalmazása.

IV. A szakképesítés vizsgáztatási követelményei

1. A szakmai vizsgára bocsátás feltételei
A szakmai elméleti és gyakorlati követelmények teljesítése.
2. A szakmai vizsga részei
A szakmai vizsga írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgarészből áll.
a) Az írásbeli vizsga tantárgyai és időtartama:
Az írásbeli vizsgarészen a szakképesítésért felelős miniszter által kiadott írásbeli tétel(ek) alapján az ismeretkör egészét átfogó összetett feladatot kell megoldani.
Az írásbeli vizsgán a IV/1. pontban meghatározott követelmények szerinti ismeretanyagot kell számon kérni.
Az írásbeli vizsga témakörei:
 - hangtechnikai elmélet,
 - elektrotechnikai alapismeretek,
 - színpadtechnikai és művészeti ismeretek,
 - színházak és zenekarok tűzvédelme,
 - színházak és zenekarok munkavédelme.Az írásbeli vizsga időtartama: 180 perc.
b) A szóbeli vizsga tantárgyai és időtartama:
A szóbeli vizsgarészen a vizsgázó a szakképesítésért felelős miniszter által meghatározott tételsorból ad számot tudásáról.
A szóbeli vizsgán a IV/1. pontban meghatározott követelmények szerinti ismeretanyagot kell számon kérni.
A szóbeli vizsgán a vizsgázó komplex szóbeli vizsgát tesz. A szóbeli vizsgatételek a következő ismeretekből kerülnek összeállításra:
 - hangtechnikai elmélet,

– elektronikai alapismeretek.

Időtartama: a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről szóló rendelet szerint.

c) A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

A gyakorlati vizsga feladatsorát 3 változatban a képző intézmény dolgozza ki. Az intézmény vezetője a javasolt feladatsorokat legalább tizenöt nappal a kitűzött vizsgaidőpont előtt a vizsgabizottság elnökének jóváhagyásra megküldi. A vizsgabizottság elnöke azt vizsgálja, hogy a javasolt vizsgafeladatok tartalmilag és formailag megfelelnek-e a követelményeknek.

Nem megfelelő, vagy nem megfelelő nehézségi fokú feladatsor esetén az elnök a feladatokat átdolgoztathatja. A vizsgálónök által javasolt változtatásokat végre kell hajtani.

A gyakorlati vizsga időtartama: 180 perc.

3. A szakmai vizsgán számon kérhető feladatok a szint megjelölésével:

3.1. Hangtechnikai elmélet:

- hallható hangok, hallószerv, hangérzet, beszédérthetőség és ezek összefüggései,
- a színházi hangosítás elmélete és fejlődése,
- szabadtéri hangosítási formák,
- elektronikus hangkeltő eszközök, mikrofonok, hangszórók, erősítők,
- hangmagasság, hangerő, decibel,
- a hangtechnikai eszközök működése, elméleti felépítése,
- a hangfelvétel és lejátszás elméleti szabályai,
- különféle hangeffektek, késleltetés, úsztatás, zengetés,
- teremhangosítás, visszaverődés, akusztika,
- a hangosítás helye és szerepe a színházakban, tereken, zenekaroknál és egyéb rendezvényeknél,
- működtetés és karbantartás.

3.2. Elektrotechnikai alapismeretek:

- a villamos áram fogalma, vezetők, ellenállás, teljesítmény és ezek összefüggései,
- villamos munka, számítási módok és mértékegységek,
- a villamos áram hőhatása, hatásfoka, zárlat, túlterhelés és következményei,
- külső-belső ellenállás, zárlatvédelem, biztosítók és megszakítók,
- egyen- és váltó áram, mágnes és elektromágnes, indukció és elektromos motorok,
- áramfajták, áramátalakítók, gyengeáramú rendszerek,
- elektromos műszerek és azok használata,
- akkumulátorok, kapacitás, töltés, kisütés,
- gyengeáramú vezérlések, kis- és törpefeszültség jellemzői,
- tirisztoros és más elektromos vezérlések, integrált áramkörök, szabályozások.

3.3. Színpadtechnikai és művészeti ismeretek:

- a színművészet őskora, görög, római színjátszás és színházjellemezők,
- a színházépítészlet és a színháztechnika fejlődése a középkortól napjainkig,
- modern színpadtechnikai ismeretek és a hangosítás helye a színház technikai rendszerében,
- a hangosítás és hangtechnika a zenekaroknál, tereknél, szabadtéri színpadoknál, és azok segédtechnikai rendszerei,
- színpadi műszak és ezen belül a hangosítás munkája és kapcsolata a művészeti irányítással.

3.4. A színházak és zenekarok tűzvédelme:

- alapvető tűzvédelmi rendeletek és szabványok ismerete,
- a létesítményekre vonatkozó tűzvédelmi előírások,
- a világítási és hangberendezések telepítésére vonatkozó tűzvédelmi szabályok,
- tűzvédelmi berendezések,
- tűzvédelmi utasítás, oktatás, tűzriadóterv és a tűzvédelmi berendezések kezelése,
- zenekarok, színpadok, szabadterek általános tűzvédelmi előírásai.

3.5. Színházak és zenekarok munkavédelme:

- a munkavédelem fogalma, célja és a munkavédelem alapvető előírásai,
- a színházakra, szabadterekre vonatkozó munkavédelmi szabályok,

- a színpadtechnikai rendszerekre, benne a hangtechnikára vonatkozó szerelési és kezelési munkavédelmi ismeretek,
- a munkavégzés tárgyi és személyi feltételeinek munkavédelmi szabályai,
- a munkavégzés egészségügyi feltételei,
- a színpadi, szabadtéri és zenekari hangosító rendszerek elektromos ellátásával, kapcsolásával összefüggő munkavédelmi előírások,
- az elektromos áram villamos balesetei, megelőzései, elsősegélynyújtás áramütés esetén,
- a munkavédelmi oktatás, vizsgáztatás és a balesetek bejelentésével kapcsolatos szabályok.

3.6. Színházi és zenekari hangosítási gyakorlat:

- a színházi és zenekari hangberendezések fajtáinak ismerete és működése,
- a hangberendezések, hangszabályozások, mikrofonok, hangszórók szerelése és működtetése,
- a természetű hangátvitel megteremtése,
- a lemezjátszók, magnók és egyéb hangkeltő eszközök működtetési módja, az előforduló hibák és azok javítása,
- az orsós magnetofonok típusai, jellemzői, kezelésük és karbantartásuk,
- a mikroportok kezelése, üzemeltetése és ellenőrzése,
- a playback fogalma és megvalósítása,
- hatáshang, térhangosítás, műsorhang, ügyelői hangoshívó, berendezések kezelése, működtetése és karbantartása,
- zenekari koncertek hangtechnikai rendszereinek ismerete, szerelése és működtetése,
- zenekari hangosítás telepítésének elrendezési szabályai,
- mobil hangberendezések, eszközök csatlakoztatása, szerelése, elhelyezése és működtetése,
- stúdiófelvételek készítése, lejátszása és a hangkeverés szabályai,
- zenekari hangszerek kihangosítása, erősítése, valamint a hang- és fényeffektek kapcsolata,
- különleges hangkeverési megoldások.

4. A szakmai vizsga egyes részei alóli felmentés feltételei

A szakmai vizsga egyes részei alól felmentés nem adható.

5. A szakmai vizsga értékelése

A szakmai elméleti vizsga értékelése:

A szakmai elméleti vizsga érdemjegyet az írásbelin és szóbelin elért eredmény átlaga adja.

A szóbeli és írásbeli vizsga értékelése ötfokozatú érdemjeggyel történik.

A szakmai gyakorlati vizsga értékelése:

A gyakorlati vizsga értékelése ötfokozatú érdemjeggyel történik.

A szakmai vizsga értékelése:

Eredményes vizsgát tett az a jelölt, aki a szakmai elmélet és gyakorlat követelményeit teljesítette.

V. Egyéb tudnivalók

A szakképzés megkezdésének feltételei:

Iskolai előképzettség: tizedik évfolyam elvégzése és szakirányú szakmunkás vagy szakközépiskolai végzettség.

Egészségügyi feltételek:

- egészséges hallás,
- megfelelő látás.

* * *